

MUZEJ ANTIČKOG STAKLA U ZADRU

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2019. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

- U 2019. godini nastavljena su arheološka istraživanja na sjevernom dijelu nalazišta Asseria (Podgrađe kod Benkovca). Istraživanja su proveli djelatnici Muzeja antičkog stakla u Zadru pod vodstvom dr. sc. I. Fadića. Stručnu ekipu, uz voditelja, sačinjavali su dr. sc. B. Štefanac – viši kustos, A. Eterović Borzić – viši kustos, J. Belevski dipl. arh – dokumentarist.
- Arheološki nadzor u ulici Nikole Tesle u Zadru
U razdoblju od 1. siječnja do 9. travnja 2019. godine nastavlja se nadzor u ulici Nikole Tesle u Zadru od strane Muzeja antičkog stakla u Zadru. Nadzor je proveden prilikom rekonstrukcije dijela ulice Nikole Tesle, koju izvodi firma PZC iz Splita. Investitor radova je Grad Zadar. Pošto se građevinski radovi odvijaju na području arheološke zone grada Zadra strojni iskop je bio pod nadzorom arheologinje Biljane Lovrić.
Do završetka nadzora nisu utvrđeni niti pronađeni nikakvi nepokretni i pokretni arheološki nalazi. Tijekom nadzora svi iskopi su fotografirani i dokumentirani.
- Arheološki nadzor na području MO Smiljevac u Zadru
U razdoblju od 03. travnja do 9. travnja 2019. godine Biljana Lovrić nastavlja nadzor na području MO Smiljevac u Zadru, nakon Domagoja Maurina, dipl. arh., koji je bio voditelj nadzora od 10. listopada do 03. travnja kad je izvršen prijenos na temelju zahtjeva koji je upućen Konzervatorskom odjelu 29. ožujka. 2019. na mag. arh. Biljanu Lovrić.
- Arheološki nadzor u Ugljanskoj ulici u Zadru. U razdoblju od ožujka 2019. do svibnja. 2019. izvršen je arheološki nadzor u Ugljanskoj ulici pri čemu nisu nađeni arheološki ostatci.

1.3. Darovanje

Donirana su 4 nova predmeta – ogrlice od venecijanskih staklenih perli (datacijski u rasponu od 16. do 19. stoljeća), iz privatne kolekcije a. Paninija

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

U sklopu zaštite arheološke građe stakleni materijal s lokaliteta T. C. Relja 2005./2006. i Relja Vrt 2006. (antička nekropola u Zadru) pohranjen u čuvaonici muzeja prebačen je u novu kartonsku ambalažu, sukladno propisanim uvjetima.

2.2. Konzervacija

Tijekom 2019. godine izvršen je konzervatorski rad na primjercima staklene građe selektiranim za izložbe „Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja“ i „Staklene svjetiljke kroz vrijeme“. Zahtjevna restauratorska obrada provedena je na 10 staklenih primjeraka, prvenstveno iz „starog fundusa“ Arheološkog muzeja u Zadru, namijenjenih uvrštavanju u stalni postav. Izvršena je totalna rekonstrukcija, uz korištenje kalupa od kondenzacijskih silikona i isprintanih 3D pomagala.

2.3. Restauracija

Tijekom 2019. godine, u sklopu programa trajne zaštite muzejske građe iz čuvaonice Muzeja antičkog stakla je izvađeno 8 antičkih staklenih predmeta u svrhu restauracije i konzervacije. Predmeti (inv. br.: A12752, A12642, A12916, A12878, A14472, A8803, A9886, A14659) se trenutno nalaze na Odjelu za restauraciju.

3. DOKUMENTACIJA

3.3. Fototeka

U fototeku Arheološkog odjela Muzeja antičkog stakla pohranjene su fotografije s arheoloških terenskih istraživanja i nadzora:

- Arheološki nadzor: Ulica Dmitra Zvonimira „Elektra“: 187 fotografija
- Arheološki nadzor: Ugljanska ulica: 230 fotografija
- Arheološka istraživanja: Podgrađe kod Benkovca – Asseria: 228 fotografija
- pohranjeno je 835 digitalnih fotografija materijala korištenog za pripremu postava i kataloga izložbi
- pohranjeno je 1858 digitalnih fotografija vezanih uz izložbenu djelatnost (postavljanje i otvaranje izložbi) i različita događanja (radionice, predavanja, Noć muzeja, Dan MAS-a, Dan otvorenih vrata MAS-a...)
- 455 digitalnih fotografija vezanih uz stručna putovanja djelatnika Muzeja antičkog stakla u Zadru

3.5. Videoteka

- U programu S++ u fond Videoteka 2019. inventirano je 25 videozapisa, koji se odnose na video materijale korištene u postavu izložbi te filmove o izložbama postavljenim u Muzeju.

3.6. Hemeroteka

- Prikupljeno je 387 članaka, iz tiska i s internetskih portala koji se odnose na Muzej antičkog stakla u Zadru u 2019. godini, digitalizirani su, inventirani su kao jedinice fonda te pohranjeni i zaštićeni.
- U programu S++ uneseni su svi članci zaključno s 2018. godinom, broj dodanih novih jedinica je 755), a ukupan broj jedinica u fondu Hemeroteka unesenih u program S++ je 3218.

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

- Prilikom rada na dokumentiranju arheološkog istraživanja na lokalitetu Asseria Podgrađe kod Benkovca 2019. godine izrađena su 3 crteža – plana na poziciji Istočnih vrata, te 5 crteža – planova na poziciji sjeveroistočnog dijela grada u različitim mjerilima i formatima. Sva dokumentacija je digitalizirana i pohranjena u fond dokumentacijskih crteža lokaliteta *Asseria*.
- Ukupno je nacrtano 8 crteža – planova.

3.9. Ostalo

- Dokumentirano je 17 izložbi (u prostoru MAS-a, gostovanje u drugim muzejima, sudjelovanja na izložbama) u fondu Izložbe. Prikupljeni su svi materijali vezani uz ova događanja (pozivnica, plakat, katalog i drugi popratni materijali).
- U programu S++ u fond Izložbe inventirano je 17 jedinica vezanih uz izložbenu djelatnost muzeja u 2019. godini.
- Dokumentirano je 40 posebnih događanja (predavanja, predstavljanje časopisa, kongresi, tribine, koncerti) u 2019. godini. Prikupljeni su svi materijali vezani uz njih (plakat, pozivnica, letak, drugi promidžbeni materijali).
- Ukupno u 2019. godini je u fondu Posebna događanja u programu S++ inventirano 40 jedinica.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

2019. godine za knjižnicu je nabavljeno ukupno 513 jedinica građe, od čega 417 monografija i 96 serijskih publikacija. Građa je nabavljena razmjenom s drugim ustanovama (354), darom (98) ili vlastitom nakladom (61 jedinica).

4.2. Stručna obrada knjižničkog fonda

Kroz 2019. godinu u programu za obradu knjižnične građe Crolist, uneseno je ukupno 718 zapisa, od čega 513 zapisa izrađeno za novopridošlu građu, a 205 revidiranih i nadopunjenih zapisa. Sva građa opremljena je signaturama i bar-kodovima.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Knjižnica korisnicima pruža usluge vršenje posudbe, odgovaranja na korisničke upite, odgovaranja na upite postavljene putem elektroničke pošte te pretraživanja lokalnih i međunarodnih baza podataka za stručne i znanstvene potrebe djelatnika Muzeja.

4.5. Ostalo

Ostali poslovi obavljani u knjižnici uključuju: izradu UDK oznaka za časopis *Asseria* 14 (2019), popunjavanje upitnika za izradu CIP zapisa za nova izdanja Muzeja antičkog stakla, uspostavljanje suradnje s nacionalnim i međunarodnim muzejima i knjižnicama u svrhu razmjene publikacija, slanje obveznih primjeraka novih izdanja Muzeja, pripremu publikacija za sudjelovanje na 38. izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija 2019., izradu stručnog rada „Bibliografija Aserije“, pronalaženje novinskih članaka za muzejsku hemeroteku te održano predavanje za studente 1. godine preddiplomskog studija Informacijskih znanosti o radu knjižnice Muzeja antičkog stakla.

6. STRUČNI RAD

6.4. Ekspertize

Viši kustos B. Štefanac radio je stručne ekspertize na staklenom materijalu za više muzejskih institucija u Hrvatskoj. Ekspertiza je napravljena i za jednu privatnu osobu koja u svom posjedu ima više staklenih predmeta iz raznih povijesnih razdoblja. Isto tako, na molbu Konzervatorskog odjela u Zadru napravljen je pregled staklenog materijala koji je bio u neovlaštenom posjedu kod tri lažna arheologa uhvaćena u okolici Biograda.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Šime Perović – viši restaurator, u svibnju sudjelovao je na znanstvenom skupu „XX Giornate di Studio sul Vetro – Ravenna“, 18. – 19. svibnja 2019, AIHV Association internationale pour l'histoire du verre – Comitato Italiano, održanima u Raveni. Prezentirao je poster s naslovom „10 anni di restauro del vetro archeologico nel Museo del vetro antico di Zara (Croazia)“
- Vedrana Jović Gazić – viša kustosica, sudjelovala je na Godišnjem Međunarodnom Znanstvenom skupu Hrvatskog arheološkog društva, „Hvarski arhipelag i arheologija dalmatinskih otoka: od dinamične prošlosti do kulturnog turizma“. Hvar, 08. – 12. listopada 2019. Kustosica je prisustvovala kongresu uz usmeno izlaganje na temu: „Urbanizam Hvara – srednjovjekovni grad na kasnoantičkim osnovama“
- Šime Perović – viši restaurator, u travnju 2019. godine sudjelovao je na „11. Susretima preparatora i restauratora HMD-a“, u Malom Lošinj, izlaganjem postera pod

naslovom: „Deset godina konzerviranja i restauriranja arheološkog stakla u Muzeju antičkog stakla u Zadru“.

- Šime Perović – viši restaurator, u lipnju 2019. sudjeluje na „26. IRCLAMA Kolokviju Međunarodnog centra za kasnu antiku i srednji vijek“, održanom u Poreču, prezentirao je rad pod naslovom: „Glass supply to illuminate late antique and early medieval churches of littoral Croatia“.
- Šime Perović – viši restaurator u rujnu 2019. godine sudjelovao je na međunarodnom skupu ICOM-CC organizacije, „Glass and Ceramics working group Interim Meeting“ u Londonu. Prezentirao je rad pod naslovom „Deterioration and conservation of Tin-Mercury Mirrors from the underwater sites: The Gnalić shipwreck case study“.
- Viši kustos B. Štefanac sudjelovao je na stručnom skupu „Kultura i lokalni razvoj: uz osvrt na francusko iskustvo kulturnih politika“ u organizaciji Prokultura – Opservatorij kulturnih politika – Split, Znanstvenog vijeća za kazalište, film, radio i televiziju i Zavoda za povijesne znanosti u Zadru Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (04. travnja 2019.). U prigodnom programu održao je javno predavanje s temom „Muzej antičkog stakla u Zadru“.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Stručni djelatnici Muzeja antičkog stakla u Zadru redovito pružaju stručnu pomoć i konzultacije studentima arheologije i povijesti umjetnosti. Viši kustos dr. sc. Berislav Štefanac tijekom 2019. godine održao je niz stručnih konzultacija sa studentima arheologije Sveučilišta u Zadru i Sveučilišta u Zagrebu. Sa studentima povijesti umjetnosti proveden je i praktični rad u studijskom depou (četvero studenata; siječanj – veljača; studeni – prosinac). Studenti Odjela za arheologiju, Sveučilišta u Zadru u sklopu predmeta Muzeologija, uz razgledavanje stalnog postava pohađaju stručna predavanja i prolaze edukaciju u demo radionicama.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Naziv izložbe: **Staklene svjetiljke kroz vrijeme – Staklene svjetiljke u Hrvatskoj od 1. do 19. stoljeća** (autori: V. Jović Gazić i Berislav Štefanac) – gostovanje u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika (srpanj 2019. – siječanj 2020.)

Mjesto održavanja i prostor: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika Split

Vrijeme trajanja: srpanj 2019. – siječanj 2020.

Autor(i) stručne koncepcije: V. Jović Gazić i Berislav Štefanac

Autor(i) likovnog postava: V. Jović Gazić i Berislav Štefanac

Vrsta: arheološka, povijesna, tuzemna, studijska, edukativna, informativna, skupna, pokretna

Tema: Izložba „Staklene svjetiljke kroz vrijeme“ obuhvaća pregled tipološki vrlo raznolikih svjetiljki koje su u rasponu od 1. do 19. stoljeća bile u opticaju na širem prostoru Hrvatske.

Ukupno trideset cjelovitih ili rekonstruiranih primjeraka, te dvostruko veći broj fragmenata u kojima se također raspoznaju tipološki jedinstvene svjetiljke, prikupljeni su u cilju prezentacije vizualno atraktivne teme osvjetljavanja prostora u prošlosti, s naglaskom na raznim oblicima nosača, visećim metalnim držačima (polikandilima) i srodnim nosačima koji su proizašli iz čovjekove potrebe za prenošenjem svjetla u skladu sa svakodnevnim aktivnostima.

Naziv izložbe: **Staklo Siscije** (autor: I. Baćani; kustos i stručni koordinator: B. Štefanac), Muzej antičkog stakla u Zadru (23. kolovoza – 1. listopada 2019.)

Mjesto održavanja i prostor: Muzej antičkog stakla u Zadru

Vrijeme trajanja: 23. kolovoza – 1. listopada 2019.

Autor(i) stručne koncepcije: Iskra Baćani; kustos i stručni koordinator: B. Štefanac

Autor(i) likovnog postava: Iskra Baćani; kustos i stručni koordinator: B. Štefanac

Vrsta: arheološka, povijesna, tuzemna, studijska, edukativna, informativna, skupna, pokretna

Tema: Izložba „Staklo Siscije“ Gradskog muzeja Sisak, prezentira predmete od stakla nastale u rimsko doba, pronađene na području Siscije, današnjega Siska. Predmeti su dio Zbirke staklenih predmeta Arheološkog odjela, prikupljeni uglavnom arheološkim istraživanjima na nekropolama Siscije, 50-ih i 60-ih godina prošlog stoljeća, ali i tijekom zaštitnih arheoloških istraživanja provedenih u novije doba. Izložba i katalog donose povijesno – arheološki kontekst proizvodnje stakla do konca antike te predstavljaju staklene predmete antičke Siscije, kako one importirane tako i one proizvedene u lokalnim radionicama. Izložbom su prezentirani uporabni predmeti od stakla, predmeti za pohranu i serviranje hrane i pića, čuvanje i transport kozmetičkih pripravaka te nakit od stakla. Brojčano su najzastupljeniji i tipološki najraznovrsniji balzamariji, potom razni oblici stolnog posuđa te posude za pohranu i transport. Slijede primjerci staklenoga nakita te ostali uporabni predmeti, kao što su kozmetički štapići i prozorska stakla.

Naziv izložbe: **Der wert des Glases, Transparent Eleganz – aus dem Feuer Geboren**, međunarodna izložba organizirana u Glaskunstzentrum und Glasmuseum u Bärnbach u Austriji (26. travnja 2019.).

Izložba „Der wert des Glases, Transparent Eleganz – aus dem Feuer Geboren“ je dio međunarodnog projekta kojeg vodi Zvonka Požun u kojem sudjeluje više muzejskih institucija. U ovoj godini Muzej antičkog stakla u Zadru kao aktivni sudionik stručno klasificirao i posudio je 25 antičkih predmeta (stručni suradnik: B. Štefanac).

Mjesto održavanja i prostor: Glaskunstzentrum und Glasmuseum u Bärnbach u Austriji

Vrijeme trajanja: 26. travnja 2019. – traje i dalje

Vrsta: arheološka, povijesna, međunarodna, studijska, edukativna, informativna, skupna, pokretna

Naziv izložbe: **Izrada reljefnih radioničkih žigova u glini**

Mjesto održavanja izložbe: Muzej antičkog stakla, Zadar

Vrijeme trajanja: 05. ožujka 2019. – 03. prosinca 2019.

Autor stručne koncepcije: Biljana Lovrić

Autor likovnog postava: Biljana Lovrić

Web adresa: <http://www.mas-zadar.hr/izlozba-djecjih-radova-s-radionice/>

Vrsta izložbe: umjetnička izložba

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

6 kataloga izložbi:

1. Ljerka Njerš „Stvaranje ljepote u suvremenom mediju“
2. Petr Stacho „Prirodi u čast“
3. Petar Hranuelli „Staklene skulpture“
4. Petar Dolić „Modeliranje svjetlom“
5. „Putovanje porculana Putom svile – izložba kulture kineskog porculana“
6. Mira Ličen „Redemptor nobis natus est / Rodio nam se Iskupitelj“

4 publikacije:

1. Venecijanske trgovinske perle – kolekcija A. Panini

2. Asseria 14, 2018.
3. Vodič po Muzeju antičkog stakla u Zadru – englesko izdanje
4. I. Fadić, B. Štefanac „Muzej antičkog stakla – Raritetni i luksuzni primjerci“ / 1. dio: „Zdjelice, tanjuri i čaše“

3 deplijana:

1. Oksana Veber „Čarobno staklo“
2. „Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja“ – gostovanje u Arheološkom muzeju Narona, Vid
3. „Staklo Siscije“

10.3. Elektroničke publikacije

1. Ljerka Njerš „Stvaranje ljepote u suvremenom mediju“ – katalog izložbe
2. Petr Stacho „Prirodi u čast“ – katalog izložbe
3. Petar Hranuelli „Staklene skulpture“ – katalog izložbe
4. Petar Dolić „Modeliranje svjetlom“ – katalog izložbe
5. Putovanje porculana Putom svile – izložba kulture kineskog porculana – katalog izložbe
6. Mira Ličen “Redemptor nobis natus est / Rodio nam se Iskupitelj“ – katalog izložbe
7. Venecijanske trgovinske perle – kolekcija A. Panini – monografija
8. Asseria 14, 2018. – periodična publikacija

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Za posjetitelje različitih kategorija i dobnih skupina, učenici osnovnih i srednjih škola, studenti (praksa), profesori, grupe odraslih osoba odrađeno je 175 stručnih vodstava kroz muzejski postav.

11.2. Predavanja

- Vedrana Jović Gazić- viša kustosica, u sklopu gostovanja izložbe „Staklene svjetiljke kroz vrijeme“ u Splitu, u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika, 12. prosinca 2019. kustosica je održala prigodno javno predavanje na temu: „Staklene svjetiljke na renesansnim prikazima svete Lucije“
- Berislav Štefanac – viši kustos, sklopu gostujuće izložbe Staklene svjetiljke kroz vrijeme – Staklene svjetiljke u Hrvatskoj od 1. do 19. stoljeća i obilježavanja blagdana Sv. Lucije u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, B. Štefanac je održao javno predavanje s temom „Primjena staklenih uljanica u ranokršćanskim crkvama“ (11. prosinca 2019.).
- Kustosica Biljana Lovrić održala je predavanje „O glini“ prije otvorenja izložbe dječjih radova prilagođeno dječjem uzrastu osnovne škole.

11.3. Radionice i igraonice

- „Izrada radioničkih reljefa u glini“ za Noć muzeja
- U osnovnoj školi u Benkovcu radionica na temu „Izrada replika antičkih svjetiljki“ održa
- Radionice u povodu Uskrsa „Oslikavanje uskršnjih jaja“
- radionica povodom dana Muzeja antičkog stakla u Zadru na temu „Mali arheolog“
- međunarodnu radionicu na temu „Izrada staklenih predmeta u tehnici fuzije“ u Dolenjskom muzeju Novo Mesto u Sloveniji.
- Radionica „Donat na staklu“
- Radionica „Izrada reljefnih radioničkih žigova u glini“
- Radionica „Uskršnja radionica“
- Radionica „Staklena čarolija“
- Igraonica/Turnir „Trilja-Mlin“
- Radionica „Mali arheolozi“
- Radionica „Stakleni mozaik“
- Ukupan broj djece na svim radionicama bio je oko 300.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

- Izložba „Putovanje porculana Putom svile – izložba kulture kineskog porculana“: HRT Radio Zadar (16. travnja 2019. i 3. listopada 2019.), ZD1 – videoprilog 10. listopada 2019.
- PLAKATI ZA DAR – MAS ZADRU / Donacija plakata Muzeja antičkog stakla u Zadru Odjelu za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju Poliklinike Opće bolnice Zadar – HRT – videoprilog
- Donacija plakata za Dolenjski muzej Novo Mesto – TV – Novo Mesto – videoprilog

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI (navesti koji)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	5.932	3.884			9.816	356	406			762	10.578
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)	921	643			1.564	299	58			357	1.921
GRUPE - odrasli (broj osoba)	535	328			863	65	92			157	1.020
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	243	97			340	136	54			190	530
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	4.931	348			5.279	531	167			698	5.977
GRUPE - srednja škola(broj osoba)	1.356	567			1.923	166	79			245	2.168
GRUPE - studenti (broj osoba)	592	351			943	246	36			282	1.225
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)	137	52			189					0	189
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)					0					0	0
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)	12.184	7.632			19.816	48	47			95	19.911
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	10.897	7.986			18.883					0	18.883
UKUPNO:	26.831	13.902	0	0	40.733	1.847	939	0	0	2.786	43.519